

Slovenskí včelári vo VÚVč. Dol

.... aj takto by som mohla začať môj postreh z vydatereňého podujatia, ktoré organizovalo Ústredie Spolku včelárov Slovenska v dňoch 10. – 11. augusta 2012 pre všetkých svojich členov a ich rodinných príslušníkov. Podujatie, ktoré bolo zo strany pr. Lýdie Kubinovej – ved. sekretariátu Ú SVS a Ing. Pavla Kameníka – predsedu SVS zabezpečené na vysokej odbornej i organizačnej úrovni. Ale podme pekne po poriadku...

Vo štvrtok 09. 08. 2012 neskoro večer – okolo 21.00 hod. sme sa my, všetci účastníci odborného-vzdelávacieho zájazdu do Čiech postupne schádzali v priestoroch Sekretariátu Ústredia SVS v Trstenej. Práve odtiaľto mala začať naša dvojdná včelárska púť po Čechách. Po dobrej káve i pohárikú na zahriatie sme presne o 22.00 hod. vyrazili na dlhú viac ako 8 hodinovú cestu, ktorá mala končiť vo Výskumnom ústave včelárskom v Dole u Lipčíc (ČR). Cestou sme sa ešte zastavili na železničnej stanici v Kralovanoch, kde pristúpili ďalší účastníci nášho zájazdu a pokračovali sme až do Hlohovca, kde pristúpilo ďalších 10 spolucestujúcich. Už v kompletnej zostave sme nerušené pokračovali v ceste - smer Praha a Dol u Lipčíc.

Ani sme sa nenazdali a okolo pol šiestej ráno sme už prechádzali Prahou. Vodič autobusu – pr. Michal Kubík urobil na najbližšom parkovisku krátku - 45 minútovú prestávku, aby sme si všetci pretiahli kosti, pretreli oči, pripadne navštívili toaletu.

Všetkých nás milo prekvapila pr. Kubinová, keď odniekiaľ vyčarovala termosky naplnené teplou kávou i čajom, mliečko, cukor i med a naviac aj voňavé kysnuté koláčiky plnené makom, tvarohom i lekvárom. Poviem vám, takú dobrotu som na raňajky nikdy nejedla....

Po nečakaných, ale o to chuťnejších raňajkách sme pokračovali v ceste do Výskumného ústavu včelárskeho v Dole, kde nás o pol ôsmej očakával jeho riaditeľ Ing. Dr. František Kamler.

Pán riaditeľ nás v úvode nášho stretnutia srdečne privítal na nádvorí VÚVč. nám po

rozprával o histórii ústavu, jeho súčasnej situácii, podnikateľských aktivitách, výskumných projektoch a výsledkoch i plánoch do budúcnosti. Potom sme sa presunuli na príľahlú včelnicu, ktorá je súčasťou komplexu VÚVč., kde sme nielen videli ale aj podrobne počuli všetko o chove matiek. Niektorí z nás využili možnosť a kúpili si včelie matky na tzv. oživenie krvi na svojej včelnici. Pán dr. Kamler nás ďalej previedol priestormi Ústavu, videli sme výrobnú medzistienok, laboratórium, navštívili sme predajňu a ochutnali Dolskú medovú čokoládu. Bolo by o čom rozprávať, ale čas bol neúprosný a my sme mali na 14.00 hod. pripravený a zabezpečený obed v hoteli Alexandra v Roztokoch u Prahy, kde sme boli aj ubytovaní.

Prostredie hoteli Alexandra i obslužný personál a najmä p. riaditeľka Ing. A. Sabingerová nás milo prekvapili. Chuťný a výdatný obed, čisté, krásne štýlovo zariadené izby, ochota personálu i milý prístup riaditeľky hoteli nás utvrdil, že pr. Kubinová mala pri výbere a zabezpečovaní ubytovania a stravy šťastnú ruku.

Pani Sabingerová, riaditeľka hoteli bola zároveň aj našou sprievodkyňou po stovetej Prahe, ktorú začala netrčidčne – ešte počas obeda, využívajúč časový priestor, ktorý sa nám tam vytvoril. Za polhodinu nám stihla porozprávať históriu Prahy i krátky prierez našej následnej trasy po historických pamätihodnostiach krásneho historického centra hlavného mesta Čiech. O tretej popoludní sme už všetci spoločne vyrazili na prehladku Prahy. Môžem povedať, že tak bravúrne zostaviť trasu prehladky, - kedy sme v časovom období piatich hodín (od 15.00 – do 20.00 hod.) stihli vidieť skoro všetko zaujímavé z historického centra Prahy s podrobným výkladom, vystihnúť odbíjanie pražského orloja, na Staromestskom námestí, zažiť rušnú a špecifickú atmosféru pražských uličiek, prejsť sa po Karlovom moste, vidieť Hradčany a Zlatú uličku, previesť sa metrom a k tomu stihnúť vychutnať aj vynikajúce chladené čapované české pivo v typickej českej „hospůdke“ – dokáže len skúsená a erudovaná sprievodkyňa, akou bezpochyby p. Sabingerová bola.

Unavení, ale nesmierne spokojní sme sa vrátili späť do hoteli, kde na nás čakala chuťná večera a znova môžem len obdivovať organizačný talent pr. Kubinovej a Ing. Kameníka, ktorí v priebehu niekoľkých minút po večeri vyčarili priateľskú atmosféru spoločného večerného posedenia spestrenú spevom a hrou na harmonike a huslíčkách.

S radosťou by sme si túto atmosféru vychutnávali dlho do noci, ale ráno o 7.00 hod. boli pre nás pripravené raňajky a o 8.00 hod. naplánovaný odchod na Kývalku – vysunuté pracovisko Výskumného ústavu včelárskeho v Dole, ktoré sa nachádza pár kilometrov pred Brnom, a tak sme sa krátko po polnoci rozlíšili v dobrej nálade do svojich izieb.

Podľa plánovaného rozvrhu nášho odborného-vzdelávacieho včelárskeho zájazdu sme dopoludnia, krátko pred 11-tou hodinou dorazili na parkovisko v Kývalke, odkiaľ sme sa presunuli asi 200 metrov na Testovaciu stanicu VÚVč. Dol, kde sa nás ujal Ing. Veverka, ktorý nám nielen ukázal priestory stanice s príľahlou včelnicou a chovnou stanicou matiek, ale podrobne nám vysvetlil všetky svoje postupy pri odchove včelích matiek a trezľivo odpovedal na naše nekonečné otázky a dotazy.

A znova nás zaskočil čas, ktorý bol opätovne neúprosny, – z plánovaného odchodu o 13.00 hod. bolo zrazu o hodinu a pol viac, a ešte stále sa nám nechcelo odísť, chceli sme debatovať, dozvedieť sa ešte niečo nové, zaujímavé...

Nič sa však nedalo robiť, pred nami bol ešte neskorý obed a vizitovaná exkurzia na včelnicu praktického veľkovčelára p. Miroslava Sedláčka v Bučoviciach.

S časovým oneskorením dvoch hodín, ale o to srdečnejším privítaním p. Sedláčka sme si prezreli priestory jeho prevádzky, meddárne, včelnice, porozprávali sme sa o postupoch a spôsoboch veľkovčelárenia (viac ako 500 včelstiev) a navštívili sme aj jeho obchodík, v ktorom predáva rôzne včelárske pomôcky a zariadenia, včelársku literatúru, kozmetiku na báze včelích produktov, med, medovinu – v ktorom každý našiel niečo pre seba.

Neviem, či boli organizátori tohto zájazdu čarodejníci, alebo to bolo riadenie zhora, ale v Bučoviciach sme stihli okrem včelárskej tematiky zažiť aj pravú moravskú kultú-

ru pri príležitosti „osláv hodov“, spojenú s vystúpením ľudových súborov, stali sme sa priamiymi účastníkmi krojového sprievodu mestom a moravskí priatelia nás počastovali aj kvalitným moravským vínom...

Príjemne unavení, ale nadmieru spokojní a plní nezabuduteľných zážitkov a poznání sme v sobotu podvečer nasadli v Bučoviciach znova do autobusu a vydali sa na niekoľkohodinovú cestu domov.

Za všetkých účastníkov odbornovo-vzdelávacieho včelárskeho zájazdu vyslovujem v závere veľké „Ď A K U J E M“ najmä p. Lýdiu Kubinovej – ved. sekretariátu SVS a Ing. Pavlovi Kameníkovi – predsedovi SVS, ktorým sa podarilo nemožno – zorganizovať a zabezpečiť tento poznávací zájazd na vysokej odbornej, ľudskej a organizačnej úrovni bez akejkoľvek chybičky.

Rovnako ďakujem v mene nás všetkých aj vodičovi autobusu LIOBRUS Liptovský Mikuláš - p. M. Kubikovi, ktorý nás bezpečne vyzel viac ako 1.500 km a dopravil nás šťastne až domov.

A napokon ďakujem všetkým Vám, ktorí ste boli spolu so mnou účastníkmi zájazdu za to, že sme tam spoločne vytvorili priateľskú, ba priam rodinnú atmosféru a to je v dnešnej uponáhľanej dobe veľmi vzácne a potrebné...

Mgr. Lubomíra Šrámeková, Trstená

Včelárova práca v septembri

„September je krásny ako kvet a ovocie v ňom sladké ako med“

Práca včiel

S klesajúcou teplotou pozvoľne klesá i aktivita včiel. Matka stále ešte ploduje, ale už v menšej miere. Včely, ktoré sa vyliahnú, boli ako larvy opatrované veľkým množstvom robotníčok. Navyiac, v jeseni už nemajú v úli toľko práce – zásoby sú pripravené. Vďaka týmto okolnostiam sú z nich takzvané „dlhoveké včely“ – ktoré prežijú do jari. Dožijú sa 6 až 8 mesiacov, na rozdiel od jarných, či letných

včiel o ktoré sa staralo menej „kojčičiek“ a navyše bolo veľa práce v hlavnom znáško-

vom období, v ktorej sa rýchlo vyčerpali. Dožívali sa zhruba 6 – 8 týždňov. Včely pomaly vyhľadávajú príkry, aby v zime im neujedali z ich zásob. Ináč sa vo včelstvách nič zvláštne nedeje.

Práca včelára

Najneskoršie v prvej dekáde septembra by mal včelár dokončiť kŕmenie. Pokiaľ by kŕmil dlhšie, väčšina dlhovekých včiel by sa predčasne upravovala a včelstvo by nemuselo prežiť do jari. Nastáva taktiež vhodné obdobie k jesennej výmene matiek. Tie sa menia u včelstiev, ktoré majú nevyhovujúce vlastnosti (sú bodavé, rozbiehavé, zle zimujú a pod...). Výmena začiatkom jari, by mohla mať za následok stratu medu. V lete vytvorený oddielik s vhodnou matkou včelár jednoducho umiestni nad staré včelstvo a oddelí ich od seba dierovanou vrstvou novín. Pokiaľ sa včely k sebe prehrzá zvyk-

nú si na seba. Matku si spravidla nechajú mladú tohorodnú.

„V září úl zavří, zahodí od něj klíč a na jaře si kup nový“ – hovorí staré české porekadlo. Jeho obsah však dnes už zďaleka nezodpovedá novým včelárskym poznatkom. Veď v septembri sa práca včelára nekončí. Naopak, začína nová významná etapa – rozhodujúca časť boja s varroázou včiel. Jej úspešnosť bude možné posúdiť práve až za rok.

Redakčná rada SV